

ارزیابی درونی گروه آموزش زنان و زایمان دانشگاه علوم پزشکی سمنان

در سال ۱۳۸۱

ناهید رهبر* (M.D)، اعظم آذرگون (M.D)، نجمه فائز (M.D)

دانشگاه علوم پزشکی سمنان، دانشکده پزشکی، بیمارستان امیرالمومنین (ع)، گروه زنان و زایمان

چکیده

سابقه و هدف: هدف از این مطالعه ارزیابی گروه آموزشی زنان و زایمان به منظور کسب مهارت‌های علمی و عملی قضاوت صحیح بالینی و ارتقاء کیفیت آموزش پزشکی می‌باشد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه از الگوی اعتبار بخشی استفاده شده است. گروه آموزشی زنان و زایمان طرح ارزیابی درونی را از اسفند ۱۳۷۷ با تشکیل شورای ارزیابی آغاز نموده و بررسی در اسفند ۷۹ پایان یافت. در این مطالعه اهداف آموزشی، درمانی، پژوهشی، جایگاه سازمان و تشکیلاتی گروه و فرآیند آموزش و نیروی انسانی فضا و تجهیزات مورد ارزیابی واقع شده‌اند. برای جمع‌آوری داده‌ها از ۴۰ نوع پرسشنامه استفاده شد که در هر پرسشنامه ملاک‌ها بین عدد ۱ تا ۵ (خیلی ضعیف تا عالی) طبقه‌بندی شده‌اند. میانگین امتیاز ملاک‌ها تعیین و از طبقه‌بندی گورمن جهت تحلیل نهایی استفاده شد. امتیاز کمتر از ۲/۵۱ "نامطلوب" تعریف شده است.

یافته‌ها: در این ارزیابی دستیابی اهداف آموزشی گروه زنان با امتیاز ۳/۵ و ارزیابی فرآیند آموزش با امتیاز ۳/۱۳ در محدوده "بیش از رضایت‌بخش" و ارزیابی برنامه‌های آموزشی گروه با امتیاز ۳/۸ در محدوده "خوب" طبقه‌بندی گورمن قرار گرفت. اهداف درمانی با امتیاز ۳/۵۸ در محدوده خوب جایگاه سازمانی و تشکیلاتی گروه با امتیاز ۳/۸۵ در محدوده "خوب"، اهداف پژوهشی با امتیاز ۴/۵ در محدوده "بسیار قوی" و فضا، پرسنل و تجهیزات با امتیاز ۳/۹۰ در محدوده "خوب" طبقه‌بندی گورمن قرار گرفت.

نتیجه‌گیری: در مجموع نتایج به دست آمده، گروه آموزشی زنان و زایمان با امتیاز ۳/۷۹ در محدوده "خوب" طبقه‌بندی گورمن قرار گرفت که نشانه وضعیت مطلوب گروه می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: ارزیابی درونی، گروه آموزشی زنان و زایمان

مقدمه

باید دل‌بستگی به فرآیند آموزش پزشکی پیدا کنند و برای آن راه حل ارائه نمایند. خودارزیابی، مکانیسمی است که اعضای هیأت علمی می‌پذیرند کیفیت آموزش پزشکی بایستی بهتر شود. کیفیت آموزش پزشکی مربوط به خصیصه‌های نظام آموزش پزشکی است که به وسیله متخصصان، دست‌اندرکاران، دانشجویان و درمان‌جویان مورد قضاوت قرار می‌گیرد. به این ترتیب گروه مورد ارزیابی در حقیقت اقدام به خود در آینه دیدن می‌کنند تا به این ترتیب نقاط مثبت و منفی خود را بیابند

ارزیابی بخش‌های آموزشی بالینی با توجه به ماهیت خاص رشته‌های تخصصی به منظور کسب مهارت‌های علمی و عملی، قضاوت صحیح بالینی و ارتقاء کیفیت آموزش پزشکی الزامی است [۳،۲،۱]. ارزیابی درونی مقدمه‌ای برای بهبود کیفیت است و در حقیقت این ارزیابی اولین مرحله اعتباربخشی تلقی می‌شود. برای این‌که اعضای هیأت علمی بپذیرند که با تغییرات باید پیش روند و به بهترین کیفیت برسند

* نویسنده مسئول. تلفن: ۱۳۱۳۳۱۸-۰۹۱۲، شماره: ۴۴۴۹۵۸۰-۰۲۳۱

ب) روش ارزیابی درونی. گروه آموزشی، طرح ارزیابی درونی را از اسفند ۷۷ با تشکیل شورای ارزیابی گروه و تقسیم کار جهت تعیین اهداف آموزشی آغاز نمود. پس از ۶ ماه کار مداوم گروهی و در جلسات متعدد اهداف آموزشی و نشان‌گرهای مربوط تدوین و پرسشنامه‌های لازم جهت بررسی میزان دستیابی به اهداف تهیه گردیدند. در این مطالعه از الگوی اعتباربخشی برای ارزیابی درونی استفاده شده و اهداف آموزشی، اهداف درمانی، اهداف پژوهشی، فرآیند آموزش، جایگاه سازمانی و تشکیلاتی و نیروی انسانی، فضا و تجهیزات مورد ارزیابی واقع شده اند [۴].

جامعه مورد مطالعه را دانشجویان، اعضای هیأت علمی و سرپرستاران بخش‌ها تشکیل داده‌اند. مکان مورد مطالعه بخش زنان بیمارستان امیرالمؤمنین (ع) و زمان مطالعه فروردین ۸۱ لغایت بهمن ۸۱ بوده است. به دلیل محدودیت زمان درس سمپولوزی، دانشجویان سمپولوزی در این مطالعه شرکت داده نشدند. تعداد دانشجویان مورد مطالعه ۳۷ نفر، تعداد اساتید شرکت کننده ۵ نفر، دستیاران ۸ نفر و کارورزان ۱۳ نفر بودند. روش جمع‌آوری داده‌ها از طریق پرسشنامه‌های ویژه بوده است. ۴۰ نوع پرسشنامه استفاده گردید. ویژگی مطلوب هر ملاک تعیین و هر ملاک بین عدد ۱ تا ۵ (خیلی ضعیف تا عالی) طبقه‌بندی شد. میانگین امتیاز ملاک‌ها تعیین و از طبقه‌بندی گورمن (جدول ۱) جهت تحقیق نهایی استفاده شد [۵]. امتیاز کمتر از ۲/۵۱ "نامطلوب" تعریف شده است.

جدول ۱. طبقه‌بندی گورمن

دامنه عددی (امتیاز کسب شده)	طبقه
۴/۵۱-۴/۹۹	بسیار قوی
۴/۰۱-۴/۴۹	قوی
۳/۶۱-۳/۹۹	خوب
۳/۰۱-۳/۵۹	بیش از رضایت‌بخش
۲/۵۱-۲/۹۹	رضایت‌بخش
۲/۰۱-۲/۴۹	مرزی
< ۲	غیر رضایت‌بخش

و به اصلاح نقاط منفی و ضعف خود پردازند. در این راستا، گروه آموزش جراحی زنان و زایمان دانشگاه علوم پزشکی سمنان همگام با سایر گروه‌ها طرح ارزیابی درونی را از اواخر سال ۱۳۷۷ با تشکیل شورای ارزیابی آغاز و در اسفند ۷۹ به پایان رسانید.

روش تحقیق

الف) معرفی واحد آموزشی، درمانی مورد ارزیابی. دانشگاه علوم پزشکی سمنان از ۴ دانشکده پزشکی، پیراپزشکی و پرستاری، بهداشت و توان‌بخشی تشکیل شده و دانشکده پزشکی آن از سال ۱۳۶۷ شروع به کار نموده و تا کنون ۸ دوره فارغ‌التحصیل رشته پزشکی داشته است. در حال حاضر دانشکده پزشکی در سه رشته داخلی، اطفال و زنان به تربیت دستیار نیز می‌پردازد. از سال ۱۳۷۴ بخش زنان، تربیت دستیار خود را آغاز نموده است. بیمارستان امیرالمؤمنین (ع) علاوه بر بخش زنان شامل بخش‌های اطفال، گوش و حلق و بینی، چشم، مغز و اعصاب و NICU می‌باشد. بخش زنان شامل ۵۰ تخت و در قسمت‌های مجزای مامائی و جراحی زنان و لیبر و اتاق زایمان و درمانگاه زنان و تنظیم خانواده می‌باشد. بخش زنان دارای امکانات کولپوسکپی، کرایوترایی، سونوگرافی ابدومینال و واژینال، NST، لاپاراسکپی نیز می‌باشد. کتابخانه بیمارستان امیرالمؤمنین (ع) با کتاب‌های متنوع مامائی و ژنیکولوژی و مجلات متعدد این رشته با امکانات اینترنت در اختیار دانشجویان و اساتید و پرسنل بخش می‌باشد.

گروه آموزش زنان و زایمان ارزیابی درونی را با ۴ استادیار و ۳ متخصص زنان و زایمان از سال ۱۳۷۷ شروع نمود. در حال حاضر ۸ دستیار زنان و زایمان در حال تحصیل هستند (۲ نفر سال اول، ۲ نفر سال دوم، ۲ نفر سال سوم و ۲ نفر سال چهارم) و تاکنون ۴ دوره فارغ‌التحصیل دستیاری داشته است.

در این قسمت مدیر گروه، شورای گروه و اعضای گروه مورد ارزیابی قرار گرفتند. برای ارزیابی مدیر گروه ۱۹ ملاک، شورای گروه، ۲۰ ملاک و برای اعضای هیأت علمی ۳۷ ملاک می‌باشد.

۵) فرآیند آموزش گروه:

در این قسمت واحدهای آموزشی و همچنین فرآیند آموزشی از دیدگاه کارآموز، کارورز و دستیار مورد ارزیابی قرار گرفتند.

۶) نیروی انسانی، فضا و تجهیزات:

ملاک‌های مورد بررسی شامل ویژگی‌های سرپرستار، پرستاران، ماماها، فضای بخش‌ها (لیبر، جراحی زنان و مامائی) و تجهیزات (بر اساس چک‌لیست) بوده است.

نتایج

۱) اهداف آموزشی. جداول ۳، ۲ و ۴ نتایج ارزیابی فرآیند آموزشی و میزان دستیابی به اهداف آموزشی گروه را در مقاطع مختلف نشان می‌دهند که بر اساس طبقه‌بندی گورمن می‌باشند.

جدول ۲. ارزیابی مقاطع مختلف آموزشی قبل از ورود به دوره

آموزشی

مقطع	نمره ارزشیابی	رده بندی گورمن
کارآموز	۳/۸۷	خوب
کارورز	۳/۹۴	خوب
دستیار سال اول	۳/۷	خوب
دستیار سال دوم	۳/۷۵	خوب
دستیار سال سوم	۳/۶۵	خوب
دستیار سال چهارم	۳/۷	خوب

جدول ۳. ارزشیابی فرآیند آموزش گروه زنان از نظر دانشجویان

مقطع	اهداف آموزشی	رده بندی گورمن
کارآموزی	۲/۷۶	رضایت‌بخش
کارورزی	۳/۱۹	بیش از رضایت‌بخش
دستیاری	۳/۶۵	خوب
جمع	۳/۱۳	بیش از رضایت‌بخش

ج) عوامل مورد ارزیابی.

۱) اهداف آموزشی:

ارزیابی در مقاطع کارآموزی، کارورزی و ۴ سال دوره دستیاری بر اساس اهداف آموزشی تدوین شده توسط شورای ارزیابی درون گروه، صورت گرفته و پرسشنامه‌های مربوط توسط اساتید و دانشجویان تکمیل گردید.

۲) اهداف درمانی:

عوامل زیر جهت حصول به اهداف درمانی، مورد ارزیابی قرار گرفته است:

الف) امکانات آزمایشگاهی. ۱۴ ملاک بر اساس نیاز بخش زنان تعیین و ویژگی مطلوب هر یک مشخص شد. (امتیاز ۱ تا ۵)

ب) امکانات رادیولوژی. ۴ ملاک، شامل انواع گرافی (هیستروسالپینگوگرافی، فلوروسکوپی، رادیوگرافی ساده و رادیوگرافی با ماده حاجب)، سونوگرافی (واژینال و ابدومینال)، CT اسکن و MRI تعیین گردید.

ج) امکانات اندوسکوپی. شامل ملاک‌های لاپاراسکوپی و هیستروسکوپی و کولپوسکوپی می‌باشد.

د) امکانات درمان‌های تخصصی و درمان‌های جنبی. علاوه بر امکانات "الف"، "ب" و "ج" امکانات درمان‌های جنبی شامل ملاک‌های تهویه مکانیکی، انتقال خون، دیالیز، رژیم درمانی، فیزیوتراپی، شیمی درمانی و رادیوتراپی، سرم‌تراپی و اکسیژن‌تراپی می‌باشد.

ه) اهداف بهداشتی. شامل ۴۷ ملاک می‌باشد.

و) اهداف درمانی. شامل ۱۴ ملاک که جمع‌بندی عوامل (الف تا ه) به همراه امکانات درمانی، اورژانس و میزان مورتالیتی می‌باشد.

۳) اهداف پژوهشی:

شامل ۴ ملاک تعداد پایان‌نامه‌های راهنمایی شده، شرکت در سمینارها و کنگره‌ها، ارائه مقاله در کنگره و چاپ مقاله در مجلات پزشکی توسط اعضای گروه بوده است.

۴) جایگاه سازمانی و تشکیلاتی گروه:

جدول ۴. ارزیابی دستیابی به اهداف آموزشی گروه زنان از نظر

اساتید

مقطع	اهداف آموزشی	رده بندی گورمن
کارآموزی	۳/۰۶	بیش از رضایت‌بخش
کارورزی	۳/۵۴	بیش از رضایت‌بخش
سال اول دستیاری	۳/۴۲	بیش از رضایت‌بخش
سال دوم دستیاری	۲/۷۲	رضایت‌بخش
سال سوم دستیاری	۳	بیش از رضایت‌بخش
سال چهارم دستیاری	۲/۷	رضایت‌بخش
جمع	۳/۰۷	بیش از رضایت‌بخش

در مجموع ارزشیابی فرآیند آموزشی گروه زنان با نمره ۳/۱۳ در محدوده "بیش از رضایت‌بخش" قرار می‌گیرد. ارزشیابی دستیابی به اهداف آموزشی گروه با امتیاز ۳/۰۷ در محدوده "بیش از رضایت‌بخش" و ارزیابی برنامه‌های آموزشی گروه با امتیاز ۳/۸ در محدوده "خوب" قرار می‌گیرند. شایع‌ترین مشکل تشخیصی درمانی دستیاران، درمان اختلالات هورمونی و بیماران کانسری ذکر شده و علت مشکل فوق نیز نبودن Case ذکر گردیده است.

از نظر آموزشی، آموزش درمانگاهی و کنفرانس اساتید بیشترین نقش را در آموزش دستیاران داشته و بهترین کلاس برگزار شده در طول دوره، کنفرانس اساتید بوده است.

۲) اهداف درمانی. نتایج عوامل مورد ارزیابی در اهداف درمانی در جدول ۵ آورده شده است:

جدول ۵. ارزیابی اهداف درمانی

عوامل مورد ارزیابی	تعداد ملاک	امتیاز	رده بندی گورمن
امکانات آزمایشگاهی	۱۴	۲/۷۶	رضایت‌بخش
امکانات بخش اندوسکپی	۳	۴/۶	بسیار قوی
امکانات بخش رادیولوژی	۴	۴/۲	قوی
امکانات درمان‌های جنبی	۸	۲/۷۵	رضایت‌بخش
اهداف بهداشتی	۴۷	۴/۳۷	قوی
اهداف درمانی	۱۴	۴/۲۹	قوی
جمع	۹۰	۳/۵۸	بیش از رضایت‌بخش

در مجموع اهداف درمانی با نتیجه ۳/۵۸ در وضعیت "بیش از رضایت‌بخش" قرار دارد. کمترین امتیاز مربوط به

درمان‌های جنبی و ناشی از نبودن کارشناس تغذیه و امکان شیمی درمانی و رادیوتراپی در بخش و در دسترس نبودن بخش فیزیوتراپی مستقر در واحد زنان می‌باشد. امکانات آزمایشگاهی نیز با امتیاز ۲/۷۶ در محدوده "بیش از رضایت‌بخش" قرار می‌گیرد، که ناشی از عدم وجود آزمایشات هورمونی، مارکرها، الکتروفورز و آنزیم‌ها و پروتئین‌ها می‌باشد.

۳) اهداف پژوهشی. در ارزیابی اهداف پژوهشی، با ۴ ملاک تعداد پایان‌نامه‌های راهنمایی شده دستیاری و کارورزی، شرکت در سمینارها، ارائه مقاله در کنگره‌های پزشکی و چاپ مقاله در مجلات پزشکی، امتیاز ۴/۵ به دست آمده که در محدوده "بسیار قوی" قرار می‌گیرد. علت امتیاز فوق، موفق بودن گروه در چاپ مقاله و ارائه مقاله در کنگره‌های پزشکی بوده است.

۴) جایگاه سازمانی و تشکیلاتی گروه. جدول ۶ نتایج ارزیابی تشکیلات سازمانی گروه زنان را نشان می‌دهد. در این ارزشیابی، اعضاء هیأت علمی، شورای گروه و مدیرگروه مورد ارزیابی قرار گرفته و نتایج به شرح زیر است:

عوامل ارزیابی	مورد ملاک‌ها	تعداد	امتیاز	طبقه بندی گورمن
مدیر گروه	۱۹	۴/۳۲	قوی	
شورای گروه	۲۰	۳/۵۱	بیش از رضایت‌بخش	
اعضاء	۳۷	۳/۷۴	خوب	
جمع	۷۶	۳/۸۵	خوب	

ارزیابی اعضاء هیأت علمی با نمره ۳/۷۴ در محدوده "خوب" قرار دارد ولی به دلیل نمره ارزشیابی ۳/۲۹ جهت اعضاء هیأت علمی در بدو ورود (به دلیل ملاک‌های ناموفق سابقه کار آموزشی و چاپ مقاله و گواهی روش تحقیق و تدریس) امتیاز کلی در حد "بیش از رضایت‌بخش" قرار گرفت.

۵) نیروی انسانی، فضا و تجهیزات. نتایج نشان می‌دهند که فضای آموزشی، نیروی انسانی و بخش‌های موجود در حد مطلوب می‌باشند.

مشکل اصلی گروه زنان و زایمان در دوره کارآموزی و کارورزی نداشتن برنامه آموزش عملی جهت دانش‌آموختگان مرد می‌باشد که در ارزیابی مرحله اول گروه با امتیازات کم مواجه و در مرحله دوم که پرسشنامه‌ها فقط توسط دانش‌آموختگان زن پر شد، امتیازات اصلاح گردیدند.

آموزش از طریق فیلم، مولاژ و بحث‌های تئوری از نظر دانش‌آموختگان مرد اهداف آموزشی را تأمین نمی‌نمایند. شایع‌ترین مشکل تشخیصی درمانی رزیدنت‌ها در سال چهارم و مربوط به بیماران کانسری و اختلالات هورمونی می‌باشد.

با توجه به عامل کمبود Case در آموزش دستیاری بایستی در جهت رفع این مشکل به نحو مقتضی اقدام نمود.

از نظر اهداف درمانی گروه زنان و زایمان با ۹۰ ملاک و امتیاز ۳/۵۸ در رده‌بندی "بیش از رضایت‌بخش" در طبقه‌بندی گورمن قرار می‌گیرند. با رفع نقص امکانات آزمایشگاهی و امکانات درمان‌های جنبی، اهداف درمانی گروه بهبود چشم‌گیری خواهد یافت.

از نظر پژوهشی با امتیاز ۴/۵ که در محدوده "قوی" قرار دارد لازم است اعضای گروه در جهت رفع نقیصه‌های موجود به صورت ارائه مقاله در کنفرانس و چاپ مقاله یا کتاب اقدام نمایند.

از نظر جایگاه سازمانی، گروه با امتیاز ۳/۸۵ و در محدوده "خوب" رده‌بندی گورمن قرار دارد که با انجام کارهای پژوهشی اعضا، این رتبه نیز ارتقاء می‌یابد. از نظر فضای آموزشی، گروه با امتیاز ۳/۷۶ در محدوده "خوب" قرار دارد ولی نداشتن اتاق‌های اتوبسی، کوچک بودن اتاق سمعی و بصری و خصوصاً نامناسب بودن محل کتابخانه بایستی اصلاح گردد.

در بررسی، پرسنل با امتیاز ۳/۸۸ در محدوده "خوب" گورمن قرار دارند ولی کمبود پرستار در هر شیفت و کمبود خدمه بخش بایستی اصلاح گردد.

نتیجه نهایی

گروه آموزشی زنان و زایمان در نهایت با به دست آوردن امتیاز ۳/۷۹ از طریق ۴۰ پرسشنامه، در محدوده "خوب" در

جدول ۷. ارزیابی بخش‌های مربوط به گروه زنان و زایمان

عوامل مورد ارزیابی	تعداد ملاک	نمره ارزیابی	رده بندی گورمن
بخش لیبر	۲۹	۴	خوب
بخش مامائی و جراحی	۱۶	۳/۹	خوب
کتابخانه	۱۲	۴/۳۳	قوی
واحدهای آموزشی	۹	۳/۴	بیش از رضایت‌بخش
نیروی انسانی	۴۶	۳/۸۸	خوب
جمع	۱۱۲	۳/۹۰	خوب

جدول ۸. نتایج کل ارزیابی درونی گروه آموزش زنان

عوامل مورد ارزیابی	نمره ارزیابی	رده بندی گورمن
اهداف آموزشی	۳/۵	بیش از رضایت‌بخش
اهداف درمانی	۳/۵۸	بیش از رضایت‌بخش
اهداف پژوهشی	۴/۵	بسیار قوی
فرآیند آموزش	۳/۷	خوب
جایگاه سازمانی	۳/۶۲	خوب
نیروی انسانی	۳/۸۸	خوب
فضا	۳/۷۶	خوب
جمع	۳/۷۹	خوب

بحث

نتایج این پژوهش نشان می‌دهند که گروه زنان و زایمان دانشگاه علوم پزشکی سمنان در زمینه‌های آموزشی از نظر فرآیند آموزش با تدوین اهداف آموزشی و مدنظر قرار دادن آن‌ها در برنامه آموزشی کارآموزی و کارورزی و دستیاری از مرحله "مرزی" به مرحله "خوب" رده‌بندی گورمن رسیده است. هر چند برنامه‌های آموزشی گروه با امتیاز ۴/۴۵ در محدوده "قوی" قرار دارند، ولی میزان دستیابی به اهداف آموزشی گروه با امتیاز ۳/۳۶ در محدوده "بیش از رضایت‌بخش" قرار می‌گیرد که علت آن کمبود Case و تنوع آن در بخش می‌باشد.

تشکر و قدردانی

بدین‌وسیله از جناب آقای حاج آقاجانی که در تهیه و تدوین برنامه ارزیابی درونی و سرکار خانم امین‌بیدختی که در پر کردن پرسشنامه‌ها همکاری به‌سزایی داشته‌اند تشکر و قدردانی می‌نمایم.

منابع

- [۱] رزاقی محمدرضا. طرح ارزیابی درونی بخش جراحی زنان و زایمان مرکز پزشکی آموزشی درمانی شهیدان تجریش. تهران، زمستان ۱۳۷۶.
- [۲] رهبر ناهید. طرح درس و تشکیلات سازمانی گروه آموزشی زنان و زایمان دانشگاه علوم پزشکی سمنان. سمنان: دانشگاه علوم پزشکی سمنان، ۱۳۷۸.
- [۳] سیف‌هاشمی مریم، امین‌بیدختی محمداسماعیل، یزدی‌ها محمدصادق، نبوی محمد، فرانش محمد. ارزیابی درونی، فرآیندی جهت ارتقای کیفیت در گروه آموزشی اطفال دانشگاه علوم پزشکی سمنان. مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی سمنان، بهار و تابستان ۱۳۸۰؛ جلد ۲، شماره ۳ و ۴: صفحات ۱۷۵-۱۶۷.
- [۴] فتح‌آبادی حسن. راهنمای تهیه گزارش ارزیابی درونی. تهران: دبیرخانه شورای نظارت، ارزشیابی و گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ۱۳۷۷.
- [۵] موسوی شاهرخ، بازرگان عباس، ملک فرهاد، ملک مجتبی، بابائی مهدی، قهرمانفرد فرحتاز، حاج‌آقاجانی سعید. ارزیابی درونی، فرآیندی برای ارتقای کیفیت آموزش پزشکی: مورد، گروه آموزش داخلی دانشگاه علوم پزشکی سمنان. مجله علمی، پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی سمنان، زمستان ۱۳۷۸؛ جلد ۱، شماره ۲: صفحات ۱۷-۱۱.
- [۶] موسوی شاهرخ. طرح درس و تشکیلات گروه آموزش داخلی دانشگاه علوم پزشکی سمنان. سمنان، ۱۳۷۸.

طبقه‌بندی گورمن قرار می‌گیرد. با بررسی نتایج ارزیابی، مشخص می‌شود که با رفع نقیصه‌های شناخته شده در هر بخش خصوصاً با برنامه‌ریزی صحیح می‌توان به نتایج بهتری دست یافت، به طوری که در فرآیند آموزش در حین ارزیابی، بهبود قابل ملاحظه‌ای در آموزش گروه ایجاد گردید.

لذا گروه زنان و زایمان با شناخت نقاط ضعف و قوت خود که ناشی از ارزیابی درونی گروه می‌باشد، فعلا نه در جهت رفع نقایص و تقویت نقاط مثبت خود قدم برخواهد داشت.

پیشنهادات

- در جهت ارتقاء کیفیت گروه آموزشی زنان و زایمان پیشنهادات ذیل ارائه می‌گردد:
- جهت آموزش عملی کارآموز و کارورز مرد برنامه‌ریزی آموزشی صحیح و دقیق از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مشخص گردد.
- در جهت آموزش بهتر، دستیاران زنان سال چهارم حتی‌الامکان ۱ الی ۲ ماه جهت آشنایی با Case‌های کانسری و اختلالات هورمونی و نحوه درمان این بیماران به مراکز مجهزتر فرستاده شوند.
- در جهت افزایش تعداد بیماران درمانگاه و بخش به نحو مقتضی توسط مسئولین دانشگاه علوم پزشکی تصمیم‌گیری گردد.
- در جهت افزایش فعالیت پژوهشی اعضای گروه و رزیدنت‌ها در شورای گروه تصمیمات لازم اتخاذ گردد.
- معاونت آموزشی و پژوهشی در جهت آموزش اعضای هیأت علمی در رابطه با لاپاراسکوپی اپراتیو، سونوگرافی و هیستروسکوپی اقدام نماید.
- با رفع نقایص آزمایشگاه، درمان‌های جنبی و حتی‌الامکان با تأمین نیروی انسانی بیشتر در جهت بهبود کیفیت درمان اقدام گردد.
- محدودیت فضاهای آموزشی موجود از طریق مسئولین مربوطه حتی‌الامکان رفع گردد.